

Souhra státu a obcí může být optimálnější

11.12.2023 - Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

Program prvního dne XXVI. celostátní finanční konference přinesl kromě řady odborných informací i jednoznačný postoj svazových představitelů k současné politické i hospodářské situaci.

„Vzali jsme na vědomí konsolidační balíček, byť jeho příprava se diametrálně lišila od partnerské spolupráce dvou rovnocenných partnerů,“ uvádí místopředseda SMO ČR a primátor města Olomouc Miroslav Žbánek a pokračuje: „Opravdu si nechceme zvykat na situaci, kdy se vládní novinky dozvídáme z médií. A nechceme již poslouchat vládní mantru, že obce mají přebytky na účtech. Bez těch našetřených peněz bychom těžko zvládli covidovou epidemii, energetickou či uprchlickou krizi.“

Otázku rozpočtového určení daní (RUD) otevřel Tibor Švec, předseda pracovní skupiny k RUD SMO ČR a starosta obce Vestec.

„Nevíme přesně, co chceme, za to přesně víme, co nechceme, rozhodujeme se na základě negativismu,“ říká Tibor Švec a pokračuje: „Obcím chybí motivace, a to jak v zastupitelstvech, tak i u starostů. Jediným motivačním prvkem, kterým obce mohou posílit svou finanční nezávislost v rámci rozpočtového určení daní, je 1,5 % daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.“

Stávající systém RUD nerespektuje současnou situaci měst zejména nad 30 tisíc obyvatel, která plní funkci regionálních center, ale objem finančních prostředků získávají jen podle počtu svých obyvatel.

Zdeněk Pištora, místopředseda SMO ČR a starosta města Postoloprty, doplňuje: „Kromě nižšího podílu z RUD dopadne na samosprávy také ponížení příspěvku na přenesenou působnost. Takže dluh, který u nás stát již má, se bude nadále prohlubovat.“

Česká republika ratifikovala Evropskou chartu místních samospráv vyjma několika článků. Právě ty jsou však pro samostatnost samospráv stěžejní.

„Jednoznačně požadujeme ratifikaci zbylých článků Evropské charty místní samosprávy obdobně jako mají v jiných evropských zemích, např. v Rakousku,“ zdůrazňuje Pavel Drahovzal, starosta obce Velký Osek a také místopředseda Svazu. „Tyto články garantují obcím pravidelné konzultace a partnerský přístup s vládou. Prostřednictvím těchto konzultací si obce mohou vyjednat adekvátní finanční příjmy. Zároveň chceme jednat o systémové změně RUD s posílením motivační složky pro obce a města a zohledněním potřeb pro města nad 30 tis. obyvatel.“

Druhý den jednání se nesl ve znamení odborných vystoupení k financování municipalit, o ekonomickém potenciálu obcí mluvil Miroslav Matej, ředitel odboru Financování územních rozpočtů MF, jak vytáhnout obec z finanční krize pak starostka obce Bublava Monika Matesová. Všechny prezentace najdete na webu www.smocr.cz (<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/prezentace-recniku-xxvi-celostatni-financni-konference>).

Co ukázaly dva dny jednání XXVI. Celostátní finanční konference Svazu měst a obcí ČR? Řada vystupujících ve svých prezentacích zmiňovala dlouhodobě neudržitelnou situaci, kdy vláda téměř nulově komunikuje svoje rozhodnutí. Je potom pro představitele samospráv velmi obtížné tato rozhodnutí vysvětlovat občanům.

Svazová finanční konference se vždy konala za zvýšeného zájmu vládních činitelů, kteří zde měli jedinečnou možnost prezentovat svoje názory, postoje či rozhodnutí, a naopak starostové jim mohli

bezprostředně klást otázky, přinášet náměty, prostě diskutovat. Letos se starostové nedočkali. Přestože byli pozváni ministři pro obce stěžejních rezortů, této možnosti nevyužili.

XXVI. celostátní finanční konference by se nemohla uskutečnit bez našich partnerů. Děkujeme generálnímu partnerovi, skupině ČEZ a hlavnímu partnerovi, kterým byla Česká spořitelna.

O Svazu měst a obcí ČR:

Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací. Členy Svazu jsou obce a města. Svaz měst a obcí ČR je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí, a to jak na národní, tak evropské úrovni. Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. Svaz sdružuje přes 2 800 měst a obcí a svými členy tak čítá cca 8,5 milionů obyvatel České republiky. Více na www.smocr.cz a na Facebooku.

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/souhra-statu-a-obci-muze-byt-optimalnejsi>